N:o 9. | Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.** Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 1 Maj 1891. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.). | Årg. 11.

Emil Sauer.

Bland vår tids pianovirtuoser intager Em. Sauer ett af de främsta rummen. Han är född i Hamburg 8 okt. 1862 och blef af Anton Rubinstein rekommenderad till dennes broder, den utmärkte pianisten Nikolaus Rubinstein, direktör för konservatoriet i Moskva, hvilkens undervisning han der från 1878 åtnjöt i 3 år. Han debuterade derefter i sin födelsestad, uppträdde i en mängd andra städer, studerade 1884 för Liszt och vann snart ett stort namn.

Det var år 1876 då Anton Rubinstein konserterade i Hamburg och på vanligt vis genom sitt snille upptände åhörarne till lågande hänförelse. Då satt der på en af de högsta raderna i salongen en 14-årig gymnasist, blek och tyst, hvilken just under dessa timmar fick sitt mäktigaste intryck för lifvet. Han var hittills endast elev af sin moder, en dugtig pianist; många af sina fristunder tillbragte han i drömmar vid pianot, men ännu hade man ej upptäckt någon ovanlig talang hos honom och han var bestämd att inträda på den juridiska banan. Det skulle varda honom sjelf förbehållet att finna vägen som hans naturanlag utstakat, sig sjelf till ära och musikverlden till glädje. Anton Rubinsteins spel hade plötsligen hos honom uppväckt den begåfvade konstnären. Emil Sauer berättar på sitt okonstlade sätt, att han efter denna för honom så märkvärdiga konsert störtat hem och i feberaktig rörelse satt sig vid pianot utan att tänka på hvarken mat eller drick. Han spelade — spelade — spelade ända fram emot morgonen och tyckte att han kände ej igen sig sjelf. Det rätta ljuset, som skulle bringa knoppen i blomning hade trängt in i den unga konstnärssjälen. Det sker ännu under inom tros- och — konstnärsverlden.

Att Emil Sauer nu också fattade mod till sig att besöka den mästare, som öppnat ögonen på honom för hans egen talang och bedja att få spela för honom, var naturligt. Rubinsteins omdöme skulle afgöra, om han kunde våga sig på konstnärsbanan. Och omdömet ljöd: »obetingadt».

Sålunda begaf sig den öfverlycklige unge mannen knappast två år derefter såsom stipendiat till Moskva. Intressanta äro Sauers meddelanden om hans undervisning hos Nikolaus Rubinstein och dennes förmåga att bibringa sina lärjungar hur man framgångsrikt och med måtta bör öfva sig för att rätt begagna tiden och skona sina andliga och kroppsliga krafter. *Fyra timmar* endast tillät mästaren, en afsvuren fiende till alla rent mekaniska studier, sina lärjungar att arbeta, men på dessa timmar lärde de dock, tack vare hans geniala undervisning, mer än andra på lika många dagar. Under det pianoelever plåga sig och sin omgifning med åtta och tio timmars arbete vid pianot, håller Emil Sauer fortfarande fast vid sin läromästares anvisning och egnar sjelf dagligen blott fyra timmar åt de egentliga öfningarna, undantagandes vid särskilda tillfällen, då en bestämd konstnärlig uppgift måste lösas på kortaste tid. Den unge konstnärens underbara musikminne understödjer honom också härvid på allt sätt. Så var det honom t. ex. möjligt att på den korta tiden af fyra dagar inlära den ofantligt svåra pianokonserten af Sgambati och spela den utantill i en krets af inbjudna åhörare och i närvaro af Liszt, samt föredraga den med utsökt fulländning i alla hänseenden.

Efter Nikolaus Rubinsteins död 1881 begaf sig hans mest utmärkte lärjunge på konsertresor. Emil Sauer spelade i London i St. James och på »recitals» samt gjorde uppseende. Men det oaktadt fick han kämpa den hårda tysta kampen för tillvaron, som är få konstnärsnaturer besparad; han gaf pianolektioner, jemte det han egnade sig åt egna musikstudier, för att kunna lefva. Det var handen hos en äkta varmhjertad konstvän, som

Emil Sauer.

löste de tunga bojorna. I hans sällskap begaf sig Emil Sauer 1884 till Spanien, der den unge konstnären i Madrid hade lyckan att få spela för den tyske kronprinsen, sedan kejsar Fredrik, som då uppehöll sig der, och som med varmt intresse härefter omfattade konstnären.

Den pianospelande eröfrarens konserttourné utsträckte sig från Madrid till Granada, Sevilla, Gibraltar, Tanger och öfver Malta till Italien och Sicilien. Öfverallt, särdeles på Sicilien och i Rom väckte hans spel beundran. Efter återkomsten till Tyskland drog den outtröttligt sträfvande unge mannen till den gamle mästaren för alla mästare, Frans Liszt, för att af honom likasom få sin konstnärliga invigning. Med den lidelsefulla energi, som tillhör hans väsen fördjupade sig här Emil Sauer i musikaliska studier under tre månader hvarefter han åter begaf sig till England. Efter segerrikt uppträdande der vände sig konstnären till Tyskland och den nordtyska kejsarstaden. Den 15 jan. 1885 var det, som den derstädes förut alldeles okände unge konstnären uppträdde för första gången på en konsert i Sångakademien under X. Scharwenkas ledning och i närvaro af kronprinsfamiljen, hvilket bevisade att den godhjertade prinsen icke förgätit den tyske musikern. Detta Emil Sauers uppträdande, hvarpå följde en hans egen konsert i Berlin, var det väl som grundade hans stora rykte.

Det kan vara intressant nog att sammanställa en Berlin-kritik öfver detta Emil Sauers första uppträdande, skrifven af Otto Lessmann, med ett omdöme från dessa dagar af Edv. Hanslick i Wien, båda stränga konstdomare Mellan båda ligger likasom ett stycke historia öfver ett musikaliskt geni. »Hvem är Emil Sauer?» frågade då Lessman. — »Ingen menniska visste det — förr än den unge mannen presenterade sig som en konstnär af allra första rangen. Här finner man visserligen en drufmust, ännu stadd i jäsning, men af ädlaste slag. Han spelade två konserter med orkester — i g moll op. 15 af Sgambati och i b moll op. 32 af Scharwenka med hela glöden hos hans temperament, med förbluffande teknik och säkerhet, minutiös utarbetning och dertill i stor stil. Hans ton är af beundransvärd fyllighet och nyansering.

År, tillbragta med konstresor i alla möjliga länder och med trägna studier, ligga mellan detta musikaliska pass från Berlin och d:r Hanslicks yttrande i N. Fr. Presse d. 29 jan. 1891. »Den jäsande drufmusten» hade inom kort tid öfvergått till det bästa vin. Den berömde musikkritikern säger: »Herr Emil Sauer, som satt vid flygeln, framkallade efter hvarje sats en storm af bifall. Det är en gedigen musiker med fin uppfattning och den moderna virtuosens glänsande polityr. Med lätthet öfvervinner Sauer de största tekniska svårigheter, men icke virtuositeten utan det själfulla föredraget i de valda kompositionerna är hos honom hufvudsaken. Med sitt underbara, fint schatterade anslag och sin varma musikaliska känsla lyckades han förläna åt Rubinstein'ska trion ett något, som man kan kalla en själ. Scherzot, den effektfullaste delen af denna komposition fick under hr Sauers händer ett så hänförande rytmiskt lif, att publiken, outtröttlig i applåderande, formligen framtvingade ett da capo. — Med samma framgång spelade hr Sauer på sin egen konsert. Hans eminenta talang visade sig vuxen anspråken på utförandet af Beethovens och Schumanns lika väl som Chopins, Rubinsteins och Liszts kompositioner.»

Vid andra filharmoniska konserten i Köpenhamn i januari detta år biträdde hr Sauer och gaf strax derefter en egen konsert derstädes. I danska »Morgenbladet», som vi haft tillfälle att se, stod efter den först nämnda konserten en kritik af hvilken vi här vilja lemna ett utdrag för att visa hur konstnären blifvit bedömd i grannrikets musikaliska hufvudstad.

Musikkritikern i »Morgonbladet» yttrade sig sålunda om honom: Hr Sauer, aftonens solistnyhet, lade i hög grad beslag på uppmärksamheten. Han är obetingadt en af de mest nöjsamma pianister, som på länge gästat oss. Det var säkert icke tillfälligt, som han introducerade sig med Adolf Henselts Pianokonsert. De två höra tillsammans. Henselts konsert — en sällsynthet nu för tiden — höres ej oftare än då man stundom träffar pianister af hr Sauers typ. När Henselts namn numera träffas på ett program, är det i regeln jemte de berömda pianoetyder, som vid deras framträdande inbringade honom så mycket loford, till och med af den kritiske Schumann, att mången annan kunde på det allena lefva högt under hela sitt lif. Men Schumann uppmanade honom också att taga fatt på de större formerna, och så skref han bl. a. denna pianokonsert, som dock ej svarade mot de löften som hans första verk ingåfvo. Och likväl inrymmer den i sin gammaldags melodiösa skepnad, så mycken älskvärdhet — till och med om den här och der är vidt utspunnen — så mycken sund och ärlig musik, att man ännu hör den med nöje. Men tillika innehåller den så stora svårigheter, att Henselt sjelf aldrig vågade spela den; och han var likväl som pianist alls icke bortkommen.

Her Sauer besegrade alla dessa svårigheter som på lek. Hans anslag är än djerft och kraftigt, än mjukt och insmickrande ända till det feminina; än sjunger han på pianot med all den sockersöta sentimentalitet som var en god latin i Thalbergs och Kalkbrenners dagar, än stönar instrumentet under bördan af hans mäktiga toner. När härtill kommer hans yttre apparition och uppträdande allt ifrån den skakade lejonmanen till de storvulna armrörelserna och den drömmande blicken, så inses lätt, att man här står framför en typ, som man icke väntar träffa på i vår tid, som förenar en svunnen tids smak och sätt med en fulländning på teknikens område, som knappast är öfverträffad af de sista dagarnes pianovirtuoser.

Såsom komponist är Emil Sauer bekant genom flera pianosaker, en serie mindre etyder och en »modern suite» ett bredt anlagdt verk, utgifvet af Breitkopf och Härtel i Leipzig, och en konsertetyd, som utkommit hos Schotts Söhne i Mainz. Det skall utan tvifvel blifva intressant för vår publik att få göra bekantskap med denne utmärkte pianist, som dock hitkommit vid mindre lägligt tillfälle, strax efter fruarna Sterns och Carreños konserterarande, och under en tid, så rik på musikaliska tillställningar i hufvudstaden af alla slag, som den senaste varit.*

Barnum och Jenny Lind.

»Humbugens konung» är död. Phileas Taylor Barnum, den vidtbekante oöfverträffade puffmakaren och spekulative impresarion, direktören m. m., särskildt för oss af intresse från den tid han engagerade Jenny Lind för hennes amerika-turné, säges ha — denna gång sanningsenligt och verkligt — slutat sina dagar d. 7:de april efter en 80-årig skiftesrik lefnad.

Detta leder våra tankar på hans affär med Jenny Lind, och vi vilja då i minnet återkalla och framställa historien härom, begagnande oss af en för några år sedan i en hufvudstadstidning synlig uppsats. **

Sedan Barnum under 5 års tid rest omkring i Europa och Amerika med dvärgen »generalen», Tom Thumb, hvarmed han förvärfvade sig en ansenlig förmögenhet, föll hans tankar på att engagera den berömda svenska sångerskan Jenny Lind för en turné i Amerika.

Oaktadt de största försigtighetsmått hade dock redan några rykten om Barnums plan genom tidningsreporters kommit ut bland allmänheten. Det var derför nu så mycket mer af nöden att gå raskt till väga. Den 6 nov. 1849 reste hans ombud Wilton till London. Vid ankomsten dit erfor han, att Jenny Lind för tillfället vistades i Lybeck. Han begaf sig då genast till denna stad och föredrog strax sitt ärende för sångerskan, i det han på samma gång företedde sina kreditiv

* Biografien hufvudsakligen efter en uppsatts af Elise Polko i Neue Musik-Z.

** Nya Dagl. Allehanda; hvilket nummer erinra vi oss icke.

och rekommendationsbref. Jenny Lind hade under en längre tid uppehållit sig i England och var mäktig det engelska språket, så att underhandlingen kunde föras på engelska,

Jenny Lind hade betänkligheter, ty hon hade hört Barnum omtalas som en temligen besynnerlig affärsman. Men Wilton lyckades öfvertyga henne, i synnerhet sedan han omtalat, att den, som rekommenderat sångerskan hos Barnum, var en ung tysk pianist i Newyork Otto Goldschmidt, hvilken personligen kände Jenny Lind och för hvilken äfven hon intresserade sig. Sångerskan fick nu efter behag välja sina ledsagare på tournéen och valde såsom sådane kompositören och pianovirtuosen Julius Benedict i London samt barytonisten Belletti. Hennes gage bestämdes till 150,000 dollars för 150 konserter, hvarjemte Barnum skulle bestrida alla omkostnaderna. Tournéen skulle börja i augusti följande år.

Wilton reste derefter genast till London och engagerade Benedict mot ett honorar af 90,000 kr. och sångaren Belletti mot en liknande summa. I alla tre kontrakten inflöt det vilkor, att Barnum på förhand skulle deponera det ifrågavarande stora penningebeloppet hos sina bankirer i London.

Sedan dessa affärer blifvit afslutade, återvände Wilton till Newyork, der Barnum godkände samtliga vilkoren. Hans i synnerhet på Tom Thumb förtjenade stora förmögenhet förslog icke alls att deponera de betingade, kolossala summorna och träffa de nödiga förberedelserna att sätta i gång affären med Jenny Lind. Till och med efter att ha pantsatt muséet och all sin öfriga egendom fattades det honom ändock några tusen dollars, och det var ej utan svårighet, som han slutligen kunde anskaffa dem, då ingen menniska den tiden ansåg det möjligt, att en konsert skulle kunna inbringa 3,000 dollars, utan alla tvärtom menade, att han helt och hållet skulle ruinera sig på företaget.

Efter att hafva anskaffat penningarne utvecklade den fiffige impresarion en sådan reklamverksamhet, att till ock med amerikanarne häpnade deröfver. Väl gafs det också tillräckligt med onda tungor, som påstodo, att allt sammans var en storartad humbug och att det icke var den äkta svenska, utan en falsk »näktergal», som saken i fråga rörde. I denna riktning uttalade sig också de skämttidningar, som på både vers och prosa utkommo, men Phineas Barnum gnuggade förnöjd sina händer. Det skulle snart visa sig, att han ej misstagit sig i sin formodan, att ju mer buller och väsen saken uppväckte, desto säkrare skulle densamma få ett lyckligt resultat.

Imellertid hade hr Wilton ånyo afrest till Europa för att ledsaga Jenny Lind och hela hennes sällskap till Amerika, Den vackra ångbåten Atlantic hade för detta ändamål förhyrts. Utom hrr Benedict och Belletti åtföljdes sångerskan af en sällskapsdam, en sekreterare och talrika tjenare. Afresan skedde från Liverpool. Efter en lycklig, snabb resa inlöpte ångbåten i Newyorks hamn. Barnum skyndade genast ombord för att helsa på sångerskan, och alla fartygen i hamnen voro rikt flaggprydda. Flere tusen menniskor voro samlade på kajen. Ståtliga triumfbågar voro uppresta, naturligtvis på den fintlige impresarions föranstaltande, och på dessa lästes i jättebokstäfver: »Välkommen, Jenny Lind! Välkommen till Amerika!» Under den oerhörda trängseln föllo flere personer i vattnet, ur hvilket de dock lyckligt uppdrogos, och äfven denna omständighet blef en utmärkt reklam.

Den svenska näktergalen inlogerades på det praktfulla Irving-Hotellet lika luxuöst som en prinsessa. På aftonen hyllade 200 af Newyorks musici henne med en serenad, och ett fackeltåg, anordnadt af 300 brandsoldater, spred ljus öfver den storartade taflan. Flere än 20,000 åskådare hade samlats framför hotellet, och dessa helsade sångerskan med dånande lefverop, då Barnum förde henne ut på balkongen. Man blef nu fullkomligt öfvertygad att Barnum åtminstone denna gång ej förde någon humbug i skölden. Han hade redan långt förut utlofvat en belöning af 200 dollars för det bästa poemet med titel: »Helsning till Amerika». Otaliga amerikanska rimsnidare arbetade i sitt anletes svett på denna uppgift; men en verklig skald, den unge Bayard Taylor, eröfrade priset, och J. Benedict komponerade med känd talang musiken till detta stämningsfulla skaldestycke, som Jenny Lind på den första konserten skulle sjunga.

Denna hölls i Castle Gardens stora, dyrbart dekorerade sal. Biljetterna till de bästa platserna såldes på auktion och till oerhörda pris. En hattmakare vid namn Genin köpte den första biljetten för 225 dollars och blef genom detta snilledrag strax en berömd person, då alla tidningarna utbasunerade händelsen, en reklam, som mycket bidrog till hans affärs uppblomstring.

Denna första konsert, som bevistades af omkring 4,000 åhörare inbragte nära 18,000 dollars, den andra 14,000 och de öfriga som höllos i Newyork, ungefär lika mycket. Den svenska näktergalens vidunderliga sångprestationer öfverträffade alla förväntningar. Sedan hon sjungit den berömda arian Caste diva ur »Norma», dånade en bifallsstorm, hvars like man ännu aldrig hört, genom salongen. Sångerskan inkallades flerfaldiga gånger under stormande jubel; äfven Benedict och Belletti kommo i åtnjutande af samma ära och till sist äfven Barnum. Det fanns spekulanter, som bjödo honom 200,000 dollars för de med Jenny Lind afslutade kontrakten, ett anbud, som han med ett småslugt leende afslog.

I Newyork utbröt en häftig »Jenny Lind feber», som en mängd spekulative affärsmän drogo fördel af. Man utbjöd till salu Jenny-Lind-hattar, tvålar, parfymer, schalar, mantiljer, kappor, stolar, soffor, pianon o. s. v., och dessutom uppkallades en ny sorts likör efter henne.

Sådan var alltså början på den älskvärda sångerskans triumftåg genom Amerika. Icke blott genom sin sång, utan äfven genom sin storartade gifmildhet och välgörenhet vann hon allas hjertan. Utom i Newyork sjöng hon i alla unionens större städer, och efter denna rundresa uppträdde hon ånyo i de östliga städerna.

Då Jenny Lind andra gången sjöng i Boston, inträdde helt oväntadt hennes ungdomsvän Goldschmidt till henne. Redan vid detta första möte afgaf hon den bekännelsen, att hon icke skulle inlåtit sig på »det amerikanska äfventyret», om hon icke hoppats att träffa honom i Amerika. Man torde ej blifva öfverraskad af att höra, att ungdomsvännerna strax derefter ingingo förlofning.

— Mottag min hjertligaste lyckönskan — sade Barnum till de förlofvade. — Jag önskar er för 100,000 dollars lycka och för en million dollars kärlek.

För Bostons inbyggare blef sångerskans förlofning med Goldschmidt en bemärkelsedag, så väl som för henne sjelf, ty hon hade aldrig sjungit så förtrollande, så själfullt och med en sådan smältande stämma, som vid konserten på denna för henne betydelsefulla dag.

Så snart Jenny Linds tournée i Förenta staterna var till ända, höll det unga paret bröllop i Amerika. Öfverhopad med guld och ära, reste den svenska näktergalen med sin unge make i juni 1852 tillbaka till Europa.

Vi tillägga i sammanhang härmed, att Barnum ej hade anledning att beklaga sig öfver att hafva inlåtit sig i affär med Jenny Lind. Hans nettovinst på denna tournée var — 600,000 dollars.

Ludvig Spohrs musikverk.

Sedan vi i näst sista numret meddelade Ludvig Spohrs lefnadsteckning med omnämnande af hans betydelse och verksamhet som utöfvande konstnär, återstår oss nu att infria löftet om att lemna en öfversigt af hans tonsättareverksamhet, hvartill utrymme saknades i vårt sista nummer. Såsom komponist har Spohr utvecklat en rik verksamhet och af hans tonskapelser e a många äfven för vår tid bestående värde. Vid redogörelsen för dessa begagna vi oss af Schletterers fullstän-

diga katalog* i något sammandrag och med uteslutande af uvertyrer och arior ur de först nämnda större sångverken. De med * betecknade numren äro otryckta. Kompositionsår och opustal äfvensom beteckning af tonarter (dur med stor, moll med liten bokstaf) angifves dervid. Vi göra då början med Spohrs sceniska verk i kronologisk ordning. I. *Musik för scenen*: Die Prüfung* (1806 — endast uvertyren tryckt); Der Zweikampf mit der Geliebten (1810); Alruna (1816 — endast uvertyren tryckt); Faust (1818 — op. 60); Zemire und Azor (1819); Jessonda (1823 — op. 63); Der Berggeist* (1824); Musik till Macbeth* (1825 — endast uvertyren tryckt); Pietro von Albano (1827); Der Alchymist;* (1830); Förspel till 3:e akt. af dramen: Die Belagerung Missolonghis* (1830); Ouvertyr und Lied zu dem Schauspiel: Der Matrose; Die Kreuzfahrer (1838); Emmas sång ur: Erbvertrag; Sång i Zedlitz' sorgspel: Kerker und Krone. — *Oratorier och kantater:* Das jüngste Gericht* (1812); Das befreite Deutschland* (1814); Die letzten Dinge (1826); Des Heiland letzte Stunden (1834); Der Fall Babylons (1840) — *Andliga kompositioner:* Messa (op. 54) för 5 soloröster och två 5-stämmiga körer; Offertorium* för sopran och kör med oblig. violin och orkester; Hymne an Cäcilia (op. 97); Hymne: Gott, du bist gross (op. 98); Vater-unser af Mahlmann; Vater-unser* af Klopstock, 2 kör. för mansröster; Psalm 24* (op. 97 a); 3 Psalmer (op.85) för soli och två 4 stämmiga körer; Psalm 128 (op 122); Psalm 84 (op. 134) — *Konsertarier:* Scen för Sopran:* »Oscar;» Aria alla Pollacca:* »Torni scrina l'alma;» Scen och Aria: »Tu m'abbandoni ingrato» (op. 71) — *Flerstämmiga sånger:* 6 Sånger (Gesänge) för 4 mansröster (op. 44); 6 Sånger (op. 90); Schill. för 4 mansröster med 4-händ. pianoackomp.; 6 Sånger för blandade röster (op. 120); 6 sånger (op. 151); Festsång (Festgesang)* för kör och 3 soloröster med violin och piano; Festsång* för kör och altsolo med 4-händ. pianoackomp.; 3 Duetter för Sopran o. Tenor (op. 107); Jenseits, duett för sopran och tenor; 3 Duetter för 2 sopran. (op. 108); 3 Duetter; Mein Heimatland, för 2 sopran; »Wenn sich Zwei Herzen finden,» för sopran och alt. — *Kanoniska stycken:* Hymne an die Freude, 4 stäm.; Räthselcanon: »Willst du immer weiter schweifen,» för 4 mansröster; canon »Kurz ist der Schmerz» för 3 sopr. — *Sånger:* 6 deutsche Lieder (op. 25); d:o (op. 37); d:o (op. 41); d:o (op. 72) d:o (för alt op. 94); d:o (op. 101) med 2- och 4-händ. ackomp.; d:o (op. 103) med klarinett och piano; d:o (op. 105); An Sie an Klavier (op. 138); 5 Lieder (op. 139); 6 Lieder för baryton (op. 154) med violin och piano; 3 Lieder af Bodenstedt; Lied af Deinhardstein; Lied af Göthe; Hessen's Feiergesang; Mitternacht; Verlust; An die Geliebte; Unterwegs; Die sieben Schwestern; Räthselhaft; Abendlied »Wolle keiner mich fragen;» Thränen; »Liebt er mich;» Gruss; Imerdar Liebe; Sehnsucht; Der Herbst; Glockenklänge; Mein Verlangen; Erwartung; Grüsse; Immer dasselbe; Wohin; Die Verschwiegene Nachtigall; »Herz, wass soll das geben.»

Instrumentalverk: Symfonier: op. 20 (Ess); 49 (d); 78 (c); 86 (F) Die Weihe der Töne; op. 102 (c): op. 116 (G) Historische Symphonie; Dubbelsymfonie (C) Irdisches u. Göttliches im Menschenleben; op. 137 (g); op. 143 (h) Die Jahreszeiten. — *Uvertyrer:* Grosse Concertouverture; Phantasie über Raupachs myth. Tragödie: »Die Tochter der Luft,» in Form einer Concertouverture (c) op. 99;* Concertouverture im ernsten Stil (D) op. 126; hit må räknas op. 89 Erinnerung an Marienbad, Vals. — *För blåsinstrument:* Notturno (c) op. 34; Fackeldans* (D); Festmarsch* (D).

Kammarmusik: Nonett (F) op. 31; Octett (E) op. 32; Dubbelqvartetter op. 65; (D) op. 77 (Ess); 87 (e); 136 (g); Septett (med piano) op. 147 (a); Sextett op. 140 (c); Stråkqvintetter: op. 33, n:o 1 och 2 (Ess G); op. 69 (h); 91 (c) 106 (g); 129 (e); 144 (g). Pianoqvintetter: (med blåsinstrument) op. 52 (c); (med stråkinstrument) op. 53 (c); op. 130 (D); Stråkqvartetter: op. 4 n:o 1 och 2 (C, g); op. 11 (d); op. 15 n:o 1 och 2 (Ess, D) 27 (g); 29 n:o 1—3 (Ess, C, F); 30 (a); 43 (E); 45 n:o 1—3 (C, e); 58 n:o 1—3 (Ess, a, G); 61 (h); 68 (A); 74 n:o 1—3 (a, B, d); 82 n:o 1—3 (E, G, a); 83 (Ess); 84 n:o 1—3 (d, Ass, h); 93 (A); 141 (C); 146 (G); 152 (Ess); Harptrio (f); Pianotrior: op. 119 (e); 123 (F); 124 (a); 133 (B); 142 (G). Duetter för Piano (eller Harpa) och Violin samt för stråkinstrument: Sonat* (c); d:o op. 16 (B); Potpourri, efter op. 23 (G); Potpourri, op. 42 (H); Introduktien u. Rondeau, op. 46 (E); Potpourri, op. 50 (fiss); Grand Rondeau op. 51 (G); Potpourri op. 56 (E); Sonat* (G); Rondeau* op. 88 (D); Duo op. 95 (g); Reisesonat op. 96 (F); Rondeau alla Spagnuola, op. 111 (C); Duo op. 112 (E) Sonat op. 113 Ess; d:o 114 (Ess); d:o 115 (Ass); Fantaisie (l' Alchimiste) op. 117 (D); Fantaisie (Thèmes de Händel et Vogler) op. 118 (c); Salongsstycken: n:o 1—6 op. 127; n:o 7—12 op. 135; n:o 13—18 op. 145; Violinduetter: op. 3 n:o 1—3 (Ess, F, G); op. 9 n:o 4—5 (c, A), Duett för violin och viola op. 13 n:o 6 (e); Viclinduetter op. 39 n:o 7—9 (d, Ess E); d:o op. 67 n:o 10—12 (a, D, g); op. 148 n:o 13 (F); op. 150 n:o 14 (D); op. 153 n:o 15 (C). — *Koncertstycken för violin:* koncert op. 1 (a); d:o (e); op. 2* (d); d:o (a);* op. 7 (c); op. 10 (h); 17 (Ess); 28 (g); 38 (e); 47 (a) i form af en sångscen; op. 55 (d); op. 62 (a); 70 (G); 128 (e); Concertino op 79 (a); 92 (E); 110 (a) Sonst und Jetzt; Variationer (D) op 6, (a) op. 8 med 3 stråkinstr.; d:o (a)* med orkester; Potpourrier: op. 5 (g); 22 (B); 23 (G); 24 (h); 59 (a) Thèmes irlandais; 66 (a) Jessonda; Polonaise (a) op 40; Sinfonie conc. pour 2 violons avec Orch. op. 48 (a); Concertante pour 2 Violons av. Orch. op. 88 (h); Potpourri (Jessonda) p. Violon et Cello av. Orch. op. 64 (Ass); Concertante* (G) för Harpa och Violin med orkester; d:o* (G); Qvartettconcert m. ork. op. 131 (a). — *För Piano:* Sonat op. 125 (Ass); Rondoletto op. 149 (G). — *För Harpa:* Phantasie op. 36 (ass); Variationer op. 37 (F); d:o* (Ess). — *För Klarinett:* Concerter op. 26 (c); op. 57 (Ess); d:o* (f); d:o* (e); Variationer; Potpourri op. 80 add: (F); Phantasie o. Variationer op. 81 (b). — *För Fagott*: Adagio (F). — *Studieverk:* Violinskola; Etudes pour le Violon; Etuden von F. Fiorillo (för 2 violiner).†

* H. M. Schletterer: Ludvig Spohr. Samlung Musikalischer Vorträge n:o 29. Breitkopf et Härtel.

† Dessa »36 kapriser» ett klassiskt studieverk har sedan utgifvits af Ferd. David, Hermann (Violin solo. Peters 283) och Blumenstengel.

FÖLJETONG.

Primadonnan och kapellmästaren.

Af

August Bielfeld.

Det var på våren år 1810. På teatern i Ancona höll man på att repetera Piccinis stora opera »Dido». Sångarne och sångerskorna stodo i spridda grupper; nyfikenhet och spänd väntan afmålade sig i allas anleten, och allas ögon voro rigtade på två personer, hvilka ovilkorligen måste ådraga sig uppmärksamhet, dels på grund af sin ofantliga olikhet i yttre mått, dels genom sin sysselsättning för tillfället.

Den ena af dessa personer var en högväxt, icke mera ungdomlig, men imponerande dam, Didos blifvande framställarinna, en på sin tid högt uppburen koloratursångerska med stora röstmedel och briljanta toaletter, med med föga kunskaper och ännu mindre blygsamhet.

Den andra var en knappast ur gossåren kommen yngling, som synbarligen beklädde kapellmästareplatsen, ty framför honom låg det öppna partituret, och hans smala fingrar gledo med beundransvärd säkerhet och virtuositet öfver tangenterna på ett temligen gammalmodigt klavér.

Det var Didos stora aria, hvars toner skallade genom den stora repeti-

tionssalen. Hittills hade allt gått utan afbrott. Då springer plötsligt den unge klavérspelaren vid en af sångerskan knappt påbörjad löpning förfärad upp från klavèret, hans ögon blixtra, och han yttrar med darrande stämma:

— Men, signora, i himmelens namn, det går icke an! Det är nu tredje gången, som jag ber er låta bli den der grannlåten! Tro mig, signora, den der kadensen på det der stället är helt enkelt en omöjlighet! Det *går* icke!

— Och jag säger er för tredje gången, att jag sjunger min kadens, svarade sångerskan uppretad.

— En sådan kadens, på just *det* stället, signora! Det strider ju fullkomligt mot tonsättarens intentioner!

— Hvad rör det mig? afbröt »divan» ännu häftigare. Ni är så god och följer med när jag sjunger, och dermed punkt! Och orkestern med i morgon afton, förstår ni!

Med en föraktlig åtbörd vände hon den unge mannen ryggen och gick ned i sin klädloge.

Hon var en excentrisk natur: det hon hade föresatt sig, det måste ske. Med lagarne för takten låg hon i beständig fejd; visserligen hörde hon då och då talas om »rytm» och »accentuation» under repetionerna, men det talet gick in genom hennes ena öra och ut genom det andra. Med hennes »fenomenala» röst behöfde hon ej bekymra sig om dylikt. Deremot egde hon en särskild talang till och benägenhet för att »förbättra» alla de operor hvilka hon ansåg sig »bära upp». Äfven denna gång hade hon föresatt sig att genom en storartad bravurkadens »försköna» Didos stora aria, och detta ingalunda i slutet, utan midt i allegrot. Hon njöt redan på förhand öfver åhörarnes förtjusning och förvåning, då hon midt i arian skulle slunga ut hela sitt tonfyrverkeri af drillar och rullader.

Föreställningsaftonen var inne och teatersalongen fyld ända till sista platsen. Strax innan ridån skulle gå upp, närmade sig den lille klavérspelaren den öfver tiljan majestätiskt framskridande drottningen-primadonnan och bönföll ännu en gång på det bevekligaste:

— Signora, i mitt eget, i hela orkesterns namn, besvär jag er att afstå från er afsigt, det sker bestämdt en olycka! Musikanterna säga . . .

— Hvad har jag med musikanterna att göra! Och de ha alls ingenting annat att göra än att ackompagnera mig ordentligt! Se så, gå nu ned på er plats!

Signalklockan ljöd, ridån flög i höjden, operan började. Publiken lyssnade med spänd uppmärksamhet; då och då afbröt en bifallsstorm handlingen. Under kapellmästarens säkra ledning nådde verket sin höjdpunkt.

Nu kom turen till vår primadonna. Hon trädde in, majestätisk och imponerande, hvarje tum en Dido. Den stora arian började. Dödstystnad i salongen. På den lille kapellmästarens panna sipprade ångestsvetten fram i stora perlor. Kapellisterna utbytte betydelsefulla blickar. Nu kom den, den ödesdigra kadensen. Det första ackompagnements-ackordet var lyckligt öfverstökadt, nu skulle det andra komma, men då var det icke längre möjligt att fundera ut i hvilken tonart sångerskan ströfvade omkring. Kapellmästaren höjde taktpinnen — brr! en gräslig dissonans från samtliga instrumenten. Till all olycka föll stora bastrumman också in.

Dido trädde ursinnig fram till rampen; hade hon i detta ögonblick kunnat förvandla sig till en hvalfisk, hade hon bestämt slukat upp hela orkestern. Publiken knotade, stampade, hyssjade — allmän skandal! Ridån föll, och den stora Dido föll med den.

Men den lille kapellmästaren gnuggade förnöjd sina händer.

Två år senare gafs på Theatro della Valle i Rom Giacomo Rossinis första opera »Demetrio e Palibio». Salongen var fullsatt af en utvald publik.

I en af de förnämsta logerna satt en af juvcler gnistrande, majestätisk dam och bredvid henne en medlem af Roms förnäma verld, grefve X., för tillfället den junoniska damens uppvaktande kavaljer. Båda följde operan med stort intresse, och då slutligen kompositören under jublande: *Eviva Rossini! Eviva Rossini!* framropades, var det den forna Dido, som kastade den första präktiga buketten åt den lille kapellmästaren i Ancona.

Följande morgon stod en beslöjad dam i den redan mycket firade, nyss 20-årige »maëstrons» präktiga mottagningsrum.

— Med hvem har jag äran, signora?

Dido slog tillbaka slöjan med en stolt åtbörd, räckte honom med kunglig nedlåtenhet sin hand, lyckönskade honom till »den stora framgången» och frågade liksom i förbigående, om han icke skulle ha lust att »lämpa hufvudpartiet i den nya operan efter hennes röst?»

— Jag beklagar, signora, svarade Rossini med ett förbindligt leende, men mina operor lämpa sig icke för — *fiasko-kadenser!*

Dödsfall

inom musik- och operaverlden

1890.

Arpi, Oscar Adalrik, Upsala studentkårs sånganförare, f. i Börstil $^{8}/_{2}$ 1824, † i Upsala d. $^{25}/_{9}$.

Bagge, Julius, kamrer vid k. Musikal. akademien, f. d. musikhandlare, f. i Tumba $^{2}/_{2}$ 1844, † i Södertelge d. $^{24}/_{8}$.

Barnett, John, engelsk komponist, f. $^{15}/_{7}$ 1882 i Bedford, † $^{17}/_{4}$ i Lockhampton.

Becker, Valentin Edvard, kompositör af manskörer, f. $^{20}/_{11}$ 1814 i Würzburg, † derst. $^{25}/_{2}$.

Behrens, Joh. Diderik, norsk sånganförare, f. $^{26}/_{2}$ 1820 i Bergen, † d. $^{29}/_{1}$.

Caradori-Kreutzner, Anna, fordom firad operasångerska, f. i Ungern, † i London i början af året, 77 år.

Clay, Frédéric, engelsk operakomponist, f. 1840 i Paris, död i början af året.

Diderichsen, Beatrice, konsertsångerska, f. 1860 i Köpenhamn, † derst. i maj månad.

Dressel, Otto, utmärkt pianist och kompositör, f. 1826 i Andernach, † $^{26}/_{7}$ i Waverley n. Boston.

Duru, Alfred, dramaturg, † i Paris i början af året, 60 år.

Fogelberg, Gunnar, sångare och sånglärare, f. i Trollhättan $^{16}/_{9}$ 1840, † i Stockholm d. $^{9}/_{12}$.

Franck, Cesar, Auguste, pianovirtuos, komponist, konservat.-professor i Paris, † $^{10}/_{12}$ 1822 i Lüttich, † i Paris. d. $^{8}/_{11}$.

Gade, Niels Wilhelm, berömd dansk komponist, f. d. $^{22}/_{2}$ 1817 i Köpenhamn, † derst. $^{28}/_{12}$.

Gayarré, Julian, berömd tenorsångare, † d. $^{2}/_{1}$ i Madrid, 46 år.

Hornstein, Robert von, konservatorieprofessor i München, komponist, f. i Stuttgart, † i München $^{20}/_{7}$.

Jahnke, Joh. Fredr. August, bekant sångdirigent och musiklärare, f. $^{10}/_{9}$ i Greifswald, från 1842 lärare vid tyska nationallyceum i Stockholm, † derst. $^{1}/_{5}$.

Lachner, Franz, generalmusikdirektör, en af Tysklands berömdaste komponister, f. $^{2}/_{4}$ 1803 i Rain, † $^{20}/_{1}$ i München.

Lajarte, Théodore Edouard de, operaarkivarie i Paris, komponist, musikskrifställare, f. $^{10}/_{7}$ 1826 i Bordeaux, † $^{26}/_{6}$ i Paris.

Léonard, Herbert, berömd violinist och lärare, f. $^{7}/_{4}$ 1819 n. Lüttich, † i Paris i maj månad.

Matthison-Hansen, Hans, professor, utmärkt orgelspelare, organist i Roeskilde, f. $^{6}/_{2}$ 1807 i Flensburg, † d. $^{7}/_{1}$.

Mollenhauer, Heinrich, violoncellist, f. 1825 i Erfurt, † i Brooklyn (Newyork) i början af året, 64 år.

Naudin, Emilio, utmärkt tenorsångare, f. i Parma $^{23}/_{10}$ 1823, † i Bologna.

Nessler, Victor Ernst, tysk komponist (»Trumpetaren från Säkkingen» m. m.) f. $^{28}/_{1}$ 1841 n. Schlettenstadt (Elsass), † i Strassburg $^{28}/_{5}$.

Nordlund, Erik Gustaf, tenorsångare, f. $^{26}/_{5}$ 1851 i Svartvik, † d. $^{11}/_{8}$ i Sundsvall.

Pahlman, Emil, kapellmästare, violinist, † i Åbo i börj. af året, 53 år gammal.

Peschka-Leuthner, Minna, framstående koloratursångerska, f. $^{25}/_{10}$ i Wien, † i Wiesbaden $^{12}/_{1}$.

Ravnkilde, Niels Christian Theobold, pianist och tonsättare, f. $^{24}/_{1}$ 1823 i Köpenhamn, † $^{16}/_{11}$ i Rom.

Reinsdorf, Otto, komponist och skriftställare, f. 1848 i Koselitz, † i Berlin, i april.

Sjöblom, Carl Robert, balettmästare vid K. operan i Stockholm, f. 1843 i Gryts socken, † i Stockholm $^{1}/_{7}$.

Witt, Julius, kompositör af mansqvartetter, † d. $^{8}/_{11}$ i sin födelsestad Königsberg, 72 år.

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. April 17, 19. Boito: *Mefistofeles* (Margareta: frk. Oselio; Mefistofeles: hr Bottero; Helena, Faust: fru Östberg, hr Ödmann). — 20, 23. Thomas: *Mignon* (Mignon: fru Moe; Lothario: hr Bottero; Wilh. Meister: hr Ödmann.) — 22. Bizet: *Carmen* (Carmen: frk. Oselio; Escamillo: hr Bottero; Don José: hr Strandberg.) — 24, 26, 29. Munktell, H.: *I Firenze* (Gemma, Stefano, Bardi, Viarducci, Sarsapilla, Bembo: frk. Karlsohn, hrr Lundmark, Sellergren, Henriksson, Grafström, Strömberg); Donizetti: *Kärleksdrycken* (Adina: fru Edling; Nemorino, Belcor: hrr Strandberg, Johanson; Dulcamara: hr Bottero). — 25. Verdi: *Otello* (Desdemona: frk. Moritz; Jago: hr C. A. Söderman 1:a gästupptr.; Otello, Cassio, Roderigo, Ludovico: hrr Ödmann, Rundberg, Malmsjö, Sellergren.) — 27. Delibes: *Lakmé.* — 28. *Konsert*: 1. Norman: uvert. till »Antonius och Cleopatra»; 2. Henselt: konsert för piano och ork. F moll op. 16 (hr Emil Sauer); 3. Grieg: »Fra Holbergs tid», orkestersuite; 4. Chopin: Variations brill. op. 12; Schumann: Nachtstück, op. 23, n:o 4; Raff: Rigaudon, op. 204 n:o 3 (hr Sauer).

Svenska teatern. April 23, 24, 26, 28. *Bröllopet på Ulfåsa,* skådespel i 4 akt. af Fr. Hedberg musik af Aug. Söderman.

Vasa-teatern. April 16—24. Lecocq: *Lille Hertigen* (hertigen, hertiginnan, Diane: fru Hjortberg, frk. Ekström, fru Stenfelt; Montlandry, Vinaigre: hrr Lundin, Lundahl.) — 25, 26. Millöcker: *Stackars Jonathan.* — 29. 30. Sullivan: *Mikadon* ($^{30}/_{4}$ sista förest.)

Vetenskaps-akademien. April 19. *Fjerde kammarmusiksoarén* af hrr Aulin, Sjöberg, Bergström, Carlson. 1. Berwald Fr.: Stråkqvartett, Ess dur (Motto: »Tanken leder känslan»); 2. Bach, J. S.: Konsert för 2 violiner D moll (pianoackomp. af fru Åquist); 3. Beethoven: Stråkqvartett op. 131 ciss moll. — 20. *Nordisk musikafton* gifven af hr Sv. Scholander m. bitr. af frk. Tora Hvass m. fl.

Musikaliska Akademien. April 26. *Sångsällskapet O. D:s* matiné med bitr. af K. hofkapellet under dir. Iv. Hedenblads anförande. 1. Weber: Uvert. t. »Friskytten»; 2. Grieg: »Landkjending» för bariton (hr Söderman) manskör och ork.; 3. o. 5:e Körer á capella; 4. Grieg: »Per Gynt»-orkestersuite; 5. Gernsheim: »Salamis, Siegesgesang der Griechen» för bariton (hr Söderman) manskör och ork. — 27. *Filharmoniska sällskapets* 3:dje abonnementskonsert med bitr. af frökn. Gerda Pettersson, A. Piehl, en musikälskarinna, hr C. A. Söderman o. Filharm. Symfoniork. 1. Jensen Ad.: »Jephta och hans dotter», fritt. från tyskan efter Byron af J. Damm, för soli, kör o. ork.; 2. Saint-Saëns: »Phaëton», symfon. dikt för stor ork.; 3. Grieg: Scener ur Bj. Björnsons dram »Olav Trygvason», för soli, kör och ork.

Östermalms kyrka. April 18. *Musikföreningens 26:te konsert.* Mendelssohn: »Paulus», oratorium; biträd.: frökn. E. Sidner, F. Olsen, hrr Salom. Smith och O. Lemon samt K. hofkapellet under Jos. Dentes dir.

Berns' salong. April 26., *Matiné* af fruar Anna Lundberg och Selma Gründer (på begäran).

Hotel Continental. April 26. *Matiné* af hrr Alfr. Klinger och Rich. Lundin (med bitr. af andra sujetter från Vasa-teatern).

Musiklifvet i hufvudstaden florerar fortfarande, såsom här ofvan synes, och april månad i år har varit mer än dubbelt så rik på konserter som i förra året. Men »snart kommer våren» och konsten börjar slumra in när naturen vaknar upp. Filharmoniska sällskapet och dess orkester samt Musikföreningen ha slutat sin säsong, och den sista kammarmusiksoarén har gått af stapeln. Hvad vi nu veta återstå i konsertväg är hr Rich. Anderssons 2:a musikafton och den sista af de 3 »Sångaftnarna». Kgl. operans spellista för sista hälften af april börjar festligt med galaspektaklet för danska kronprinsparet med son och dotter, hvilka gästat vårt konungapar. Inför en af festklädd publik fullsatt salong med konungen, prins Eugen och de höga danska gästerna i hoflogen gafs Boitos »Mefistofeles», hvilken opera genom sitt utförande blef en verklig festföreställning med frök. Oselio som Margareta och fru Östberg som Helena hr Ödmann som Faust samt hr Bottero i titelrolen. I Mignon har fru Moe haft sin andra gästrol, men med mindre framgång än i den förra, ty åren och figuren visade sig här utöfva mindre fördelaktigt inflytande på framställningen af »lilla Mignon». Hennes sång och äfven spel hade lik väl stundom sina kända goda pointer. Det nya repertoarprogrammet »I Firenze» och »Kärleksdrycken» har tyckts vinna publikens bifall. Fröken Munktells fint komponerade ehuru handlingströga enaktsopera, som först gafs här i slutet af maj 1889, hade nu erhållit en nästan alldeles ny rolbesättning och detta i det hela till sin fördel. Så lämpade sig frök. Karlsohns figur och framställning bättre för Gemmas rol än fru Edlings, hur berömvärdt än sångpartiet utfördes af denna; hr Lundmark gaf Stefanos parti med mera säkerhet än debutanten Hagman, och hr Sellergrens röst gjorde sig bättre gällande än företrädarens hr Janzons, hvarjemte hr Henrikson som den ene komiske målareprofessorn var långt mera lyckad än hr Nilsson. Den gamla »Kärleksdrycken» visar ännu sin lifvande förmåga på publiken och torde länge än hålla sig uppe med sina vackra och qvicka melodier, sin lifliga handling, sin lilla romantik och buffakomik. Hr Bottero visade här en ny sida af sin talang som underdoktorn Dulcamara, hans första bufforol här. Han inlade i denna mycken komisk friskhet och omvexling men såg väl ungdomlig ut för att vara en gammal rutinerad charlatan, såsom vi anse den goda doktorn helst bör framställas. Fru Edling, hvilken som Adina först beträdde den scen, der hon sedan firat så många triumfer och af vår publik gjort en säker eröfring, visade sig lika ungdomlig och utmärkt i den vokala framställningen, som fordom Dina Niehoff, hvartill hon naturligtvis nu känner sig mera hemmastadd och säker på tiljan än förr. I Nemorinos rol är hr Strandberg förträfflig och hans vackra utförande af andra aktens cavatina vann ett varmt erkännande. Äfven hr Johanson som den egenkäre Martis-sonen var bra på sin plats och stämman lämplig för rolen. Med denna rol afslutar herr Bottero i dessa dagar sitt gästspel för denna gång.

Såsom Jago i Verdis »Otello» har herr Carl Aug. Söderman åter beträdt operascenen och gjort en ganska lyckad debut. Visserligen kan han ej mäta sig med föregångaren i röstens välljud och väldighet samt smakfulla behandling, men i apparitionen allt ifrån den lyckade masken till rörligheten och äfven mimiken eger hr S. ett företräde, äfvensom det mycket tydliga uttalet af texten kan berömmas. Den vokala framställningen var i allmänhet god och herr Söderman har på sina studier i Paris vunnit större konstnärlighet i föredraget, men ännu återstår en viss sträfhet och tjockhet i rösten, som kräfver utbildning till ännu mera jemnhet. Herr Söderman vann mycket erkännande af den talrika publiken vid sitt första återuppträdande. Cassios rol sjöngs denna gång af herr Rundberg, som med sin stundom något gälla röst i detta parti syntes oss lyckas mindre väl än föregångaren, herr Lundmark. Om båda hufvudpersonerna i operan och denna i sin helhet ha vi förut yttrat oss. De öfriga mindre betydande rolförändringarne synas här ofvan. Såsom Desdemona lär man ännu en gång få höra fröken Oselio, som här kreerade rolen, innan hennes snart förestående hemresa till Kristiania.

Om konserten den 28 april med biträde af herr Sauer få vi närmare yttra oss i nästa nummer, i sammanhang med redogörelsen för hans egen konsert å Musikaliska akademien d. 30.e. Vi vilja endast nämna att herr Sauer med sitt lika tekniskt mirakulösa som utsökt musikaliska föredrag vann en fullständig succès. Den fåtaliga men entusiasmerade publiken syntes aldrig tröttna på hyllningar och inropningar. Med sitt spensliga, ungdomliga och konstnärligt intressanta yttre ådrager sig konstnären genast uppmärksamhet, och då han börjar spela, och allt mera

uppeldas af konstnärsglöd, undgår ej publiken att elektriseras och äfven komma i exstas, om äfven han, likasom Pachmann, med det originela i föredraget hos publiken framkallar ett och annat leende.

Musikföreningens stora Paulus-konsert var mycket talrikt besökt, såväl sjelfva konserten som generalrepetitionen till densamma, och det intressanta verket med sin melodiskt sköna och i vissa delar karakteristiskt kraftiga musik utfördes under kapellm. Dentes ledning med biträde af hofkapellet och goda solister på ett mycket tillfredsställande sätt. I Paulus' parti och basstämman kunde någon bättre representerat än herr Salom. Smith ej gerna ha presterats. Sopranstämman med de många recitativen sjöngs innerligt och smakfullt af fröken Sidner och äfven herr Lemons klara och starka röst tog sig väl ut i tenorpartiet, ehuru den sentimentala anstrykningen i det stundom äfven något för mycket öppna föredraget äfven här förmärktes. En god altstämma uppenbarade fröken Olsen i sitt parti. Konserten, för hvars utförande i detalj vi ej af bristande utrymme kunna redogöra, åhördes från orgelläktaren af konungen.

Filharmon. Sällskapets sista konsert gafs för nära fullt hus och skulle äfven ha hedrats med konungens närvaro, om ej ett tillfälligt illamående derifrån hindrat honom. Konserten inleddes med ett större körverk af den som sång- och pianokomponist väl bekante tyske komponisten Ad. Jensen († 1879), kalladt »Jephta och hans dotter». Detta verk, hållet i något dyster stämning efter den bibliska berättelsen, företer visserligen ej större originalitet, men innehåller flere vackra melodiska delar och orkesterpartier. Särskildt må nämnas det vackra, af fröken Piehl utförda altsolot »O fader jag vördar ditt bud», fruntimmerskören »O blomma, bruten i din vår» samt den ståtliga slutkören. Saint Saëns orkesterpjes »Phaéton», bygd på den allbekanta sagan, är en lika snillrik som effektfull tonmålning af den berömde franske originelle komponisten. Stegringen här i den målade solfärden, till dess den oförvägne körsvennen drabbas af Jupiters blixt, och det lugna slutet med det förtonande motivet äro mästerverk af uppfinning och instrumentation. Stycket väckte också så intensivt bifall att det blef bisseradt, då detsamma äfven kom till ännu bättre utförande, särdeles i den svåra violinsatsen. Till sist gafs Griegs »Olav Tryggvason» med den storslagna, något utdragna tolkningen af en nordisk offerfest; tonsättningen var utförd af sällkapet, ehuru nu med egen väl inöfvad orkester. I utförandet af det förnämsta solopartiet framstod Völvens representant, fröken Piehl, genom sin präktiga stämma samt det karakteristiska föredraget på ett utmärkt sätt. De andra solopartierna gåfvos af fröken Gerda Pettersson, en musikälskarinna och herr Söderman. Efter konsertens slut hedrades sällskapets nitiske och skicklige dirigent med en lagerkrans och upprepade inropningar samt applåder.

Vid sista kammarmusiksoarén fick man höra Fr. Berwalds genialiska, ehuru något fantastiska stråkqvartett i Ess dur, en intresant konsert för 2 violiner, särdeles väl föredragen af hrr Aulin och Sjöberg, ackompagnerade af fru Åqvist, samt till sist Beethovens Ciss-moll-qvartett, som utgjorde denna kammarmusiksäsongs A och O, såsom både början och afslutande densamma. Qvartetten hör till de omtvistade sista och är den som sist utkom af trycket (1827), innan de posthuma N:r 15 och 16 blefvo kända. Konsertgifvarne rönte denna afton mycket erkännande, och det varma bifallet tolkade synbarligen ett tack för denna säsong och ett »au revoir» till den nästa.

Att Sällskapet O. D:s konsert å Musikal. akademien gafs för fullt hus behöfver knappast nämnas; också var programmet särdeles intressant. Hufvudnumret, Gernsheims körstycke »Salamis», är både melodiskt och effektfullt; såväl detta som Griegs bekanta »Landkjending», båda med hr Söderman i solopartierna, återgåfvos med de hos O. D. vanliga goda rösterna och en förträfflig sammansjungning under direktör Hedenblads ledning. Ej mindre förträffligt utfördes de andra körsångerna och under samma direktion ouvertyren till »Friskytten» och Griegs aldrig för ofta hörda »Per Gynt-suite»; hofkapellet utgjorde orkestern. Efter sista stormande bifallet sjöng sällskapet till afsked prins Gustafs Vårsång.

Om den nordiska musikfesten hinna vi blott yttra att den gafs för fullsatt salong och hade en mera privat prägel. Den välvillige tillställaren, hr Sv. Scholander, blef för soarén hufvudnummer, de af honom till luta sjungna Bellmanssångerna lifligt applåderad.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Utom »Regementets dotter», som i dagarna gifves med fru Östberg i titelrolen, står »Lohengrin» på repertoaren. Ett par debuter af manliga sångare äro att emotse, den ena af barytonisten Edvard Arnberg, den andra af hr Agnar Strandberg. Den förre, som man fått tillfälle att höra på flere konserter härstädes har i ett par år sjungit för hr Ax. Rundberg, genomgick sedan Musikaliska akademien, der han sjöng under prof. Günthers ledning, hvarefter han studerat sång för hr Fritz Arlberg och senast för fru Holmboe-Schenström. Hans första debut lär bli som Rigoletto i den liknämnda operan. Hr Strandberg tillhör den gamla välkända sångarslägten och är son till kanslisekreteraren P. Strandberg, den oförgätlige tenorsångaren Olof Strandbergs broder, sålunda kusin till nuvarande tenorsångaren vid K. operan Max Strandberg. Hr Agnar S. frångår traditionen så till vida att han är bassångare. Den unge, 21-årige sångaren hade i det närmaste afslutat sin hofrättsexamen i Upsala, då hans håg lockade honom in på konstbanan. Hr Strandberg är elev af Fritz Arlberg; i hvilken rol han kommer att debutera är oss ännu ej bekant.

Hr Richard Anderssons 2:a musikafton har till följd af mellankomna hinder måst ytterligare uppskjutas, och dagen då den samma kommer att ega rum är ännu icke bestämd.

Fröken Hélène Munktells enaktsopera i »Firenze» kommer sannolikt att gifvas å Opéra Comique i Paris. Tonsättarinnan, som en tid vistats i den franska hufvudstaden, har nemligen på förord af Godard, hvilken mycket lofordat både musik och text, vändt sig till direktör Carvalho, och denne lär icke ha någonting emot att presentera den begåfvade tonsättarinnas verk för den franska hufvudstadspubliken. En af Paris' största musikförläggare kommer redan nu att från trycket utgifva vissa sånger ur operan »I Firenze».

»Lago», den bekanta svenska tonsättarinnan, har fått flera sånger utförda å konserter i Paris, der hon nu vistas, sysselsatt med kompositionsstudier för Charles Widor. Bl. a. har fröken M. L. Juel sjungit en ballad af Lago i »La trompette», den mest betydande musikföreningen i verldsstaden, der hittills endast Grieg af nordiska tonsättare kommit till gehör. Den fina publiken applåderade lifligt den svenska sången, som Lago sjelf ackompagnerade. Flere förläggare hafva lofvat utgifva arbeten af Lago; bland dessa är Hamelle.

Fröken Agnes Janson uppträdde måndagen den 13 dennes för första gången som »Siebel» i Faust på Opéra Italien eller Coventgarden med stor framgång, ehuru det icke lemnades henne något tillfälle för repetition, skrifves till Aftonbladet.

August Enna, den unge danske kompositören, hvars förstlingsopera »Hexan» för närvarande inöfvas å k. teatern i Köpenhamn, har af tacksamhet för den synnerliga välvilja han fått röna af några svenskar, bland dem redaktör Vult von Steyern och premieraktören Gustaf Fredrikson, bestämt sig för att till en följande opera välja svenskt ämne och svensk text. Underhandlingar rörande en dylik libretto äro redan inledda med svensk författare.

Otto Hegner, den 13-årige pianisten, hvars tillämnade besök i Stockholm vi

förut meddelat, blef sjuk i Köpenhamn och måste derför slå alla konsertresor ur hågen för en tid. Han har rest till sitt land igen för att vårda en skada i ett finger; må hända skall han, sedan han kunnat återtaga sitt pianospel, i höst hålla sitt löfte och göra Stockholm ett besök.

Emil Sjögren, vår genialiske tonsättaren, gaf för en vecka sedan i Göteborg en konsert, hvarvid uteslutande hans egna kompositioner utfördes. Konserten var talrikt besökt, och bifallet efter nästan hvarje nummer entusiastiskt, särskildt efter dem, hvilka utfördes af konsertgifvaren-tonsättaren tillsammans med konsertmästaren hr Tor Aulin, som genom sitt violinspel väckte stormande bifall.

Danske k. kammarsångaren Simonsen, som bekant danska operans främste sångare, kommer, enligt telegram till Dagens Nyheter, att i senare hälften af maj månad uppträda några gånger på k. operan i Stockholm. Hans första uppträdande blir som Figaro i Rossinis »Barberaren».

Karl Valentins »Festuvertyr,» för några år sedan gifven här under komponistens anförande å en konsert i Berns' salong, har förra månaden med stort bifall utförts på en symfonikonsert i Leipzig. Kritiken i ett par tidningar der berömma densamma och »Neue Zeitschrift für Musik» nämner den såsom »ett mycket gediget, melodirikt verk med likaledes verkningsfull instrumentation». Uvertyren har äfven gifvits på en konsert i Lille och tros komma att göra sig bekant i andra Frankrikes större städer.

»Mi Teresita Vals», fru Teresa Carreños komposition, som den berömda piansten med största bifall spelat på konserter äfven i Sverige, utkommer i dagarna i Kristiania på hofmusikhandlaren Warmuths förlag, som förvärfvat sig förlagsrätten för Skandinavien och Finland.

Kompositionen är skrifven för fru Carreños lilla dotter Teresita, deraf titeln.

Fröken Olga Kjellberg, den begåfvade svenska pianisten, elev af konservatorium härstädes, som under en längre tid med stor framgång idkat trägna pianostudier för Felix Dreyschock i Berlin, uppträdde nyligen på en konsert i Singakademie derstädes och skördade lifligt bifall af åhörarne och beröm af kritiken för »sitt fina, graciösa och smakfulla utförande» af första satsen i Chopins F-moll-konsert. Hennes syster frk. Alma K., som studerat violinspelet för prof. Sauret, har, som bekant, äfven med stor framgång låtit höra sig derstädes.

Lindbergska damsextetten, ett i hr Jul. Wibergs sångskola nyligen bildadt sångsällskap, har i dagarne anträdt en turné i landsorten med början i Eskilstuna, hvarifrån kosan ställes till Nyköping, Örebro, Karlstad m. fl. städer i Sverige. Turnén fortsättes sedermera i Norge. Sextetten består af fröknarna O. Lindberg, H. Nordström, U. Andersson, E. Sundqvist, O. Uhrström och F. Hellberg, och står under ledning af regissören Rud. Lindberg, hvilken för densamma afslutit flera fördelaktiga engagement i utlandet. De friska, väl sammansjungna rösterna och det fördelaktiga yttre som karakteriserar sextettens medlemmar äro egenskaper, hvilka böra tillförsäkra de unga sångerskorna framgång både inom och utom fäderneslandet.

»Kalewala-hjeltarnes friarfärd.» Under detta namn har prof. Karl Müller-Berghaus komponerat en opera, af hvilken andra akten afsjöngs i Åbo den 17 februari 1890 och som numera är fullbordad. Libretton är författad af en tysk skald, Spengler. Då svårighet förefinnes att få operan uppförd, lär ett antal herrar och damer ha enat sig om en subskription för dess utgifvande i tryck. För partiturets tryckning erfordras förslagsvis en summa af 2.500 mark.

Dirigentplatsen i Köpenhamns musikförening. Danska tidningar ha uttalat sig om de tre kandidaterna för denna efter Gade lediga plats: professor E. Hartman, Franz Neruda och Victor Bendix, hvilken sistnämnde särskilt förordas af ett par tidningar. Berl. Tid. säger att Gade sjelf tänkt föreslå en fjerde dansk musiker, den i Baltimore bosatte dirigenten Asger Hammerich, som möjligen hemkommer och får öfvertaga platsen.

Paris. På Opéra comique har gifvits en komisk opera i 3 akter »Les Folies amoureuses» med musik af Emile Pessard (f. 1843, kompositör till »Tabarin» m. fl. operor o. s. v.). Musiken säges ej vara mycket originel men behaglig och slutande sig till den äldre operastilen.

Dödsfall.

Ambrosi, Ferdinando, tenorsångare, född 1846, † nyligen i Pera (Konstantinopel). A. kom 1867 till Stockholm och sjöng tillsammans med signora Sorandi i Berns' Salong. Hans starka och vackra röst väckte så stor uppmärksamhet, att A. blef engagerad vid operan 1 febr. 1868, der han qvarstannade till 1 juli 1872 och under denna tid utförde följande roller: Nemorino i »Kärleksdrycken», Pollion i »Norma», Edgars i »Lucie», Alfredo i »Den vilseförda», Hertigens i »Rigolotto», Arnolds i »Vilhelm Tell» och Vasco i »Afrikanskan», hvilken rol han sjöng på svenska (ehuru något förvänd). Ambrosi hade som helt ung tjenstgjort som trumslagare i Garibaldis armé och slog sig efter hvarjehande äfventyr på att blifva sångare ex professo. Till sin person var han ovanligt liten, hvilket lände honom till men på scenen, der han emellertid rörde sig med sydländsk liflighet. Efter att ha lemnat operan i Stockholm uppträdde han på Malta, i Kairo, Sydamerika och flerst. samt återkom hit (med hustru och ett barn) 1887 i mars, då han uppträdde i »Trubaduren» och »Leonora» men utan den forna framgången.

Kinderman, August, berömd baritonist, född 6/2 1816 i Potsdam, † d. 6 mars i München. K. blef medlem af hofteaterkören i Berlin 1835, fyra år senare engagerad för 2:a bas- och baritonpartier vid Leipzigs Stadttheater, der han ådrog sig Lortzings uppmärksamhet, hvilken för honom skref titelpartiet i sin opera »Hans Sachs». I 40 år har K. varit anställd vid hofteatern i München och blef 1887 pensionerad samt hedersmedlem af denna opera. Vilhelm Tell, Don Juan och Hans Heiling omtalas synnerligast som hans glansroler.

Rättelse.

I förra numret står under porträttet: *Gregori;* läs *Gregorio.*

Obs.! Vår Musikbilaga II medföljer ett af de nästföljande numren.

Andra kursen
af
Hagströms Sånglära
har nu utkommit och kan erhållas hos alla
Bok- och Musikhandlare.
5 ×.

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.
Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.
Gust. Petterson & Komp.
43 Regeringsgatan 43.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Obs. Mycket billigt annonspris
i Svensk Musiktidning — **10 öre petitrad** — (rabatt vid förnyelse.)

Sångundervisning,
afseende god tonbildning och musikaliskt föredrag, meddelas billigt af van lärare. Närmare upplyses å Svensk Musiktidnings byrå ***Olofsgatan 1,*** öfver gården 1 tr. upp. Mottagning kl. 1/2 9—1/210 och 2—3.

INNEHÅLL: Emil Sauer (med porträtt). — Barnum och Jenny Lind. — Ludvig Spohrs musikverk. — Följetong: Primadonnan och kapellmästaren, af August Bielfeld. — Dödsfall inom musik- och operaverlden 1890. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Rättelse. — Annonser.

STOCKHOLM, O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1891.